

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Nr. 69 (7074)

● Otrdiena, 2000. gada 20. jūnijs

● Cena Ls 0,12

"Tikumīgs ir tas, kas nepadodamies reaģē jau uz iekšēji izjustu kārdinājumu. Bet tas, kurš brīžiem grēko, brīžiem nožēlā izvirza augstas likumiskās prasības, ir pakšauts pārmelumam, ka ir diezgan labi iekārtojies."
J. Freids

Šajās sienās vēl kāzu mūzika skan

● Aloizs un Tekla Upenieki. Starp šiem diviem attēliem — no ģimenes albuma un korespondenta fotografētā — sešdesmit gadi...

Antons Rancāns

...Māja uz diviem galiem, kādas agrāk cēla viensētās, lai viena puse būtu pastāvīgai dzīvošanai, bet otra — tīrais gals, lielākām vai mazākām godībām, izturējusi jau pusotra simta gadu, bet liekas tīri jauna. Pašlaik patvēruma četrām paaudzēm: cēlāja Pētera 95 gadus nupat nosvinējušajam dēlam Aloizam Upeniekam ar piecus gadus jaunāko dzīvesbiedri Teklu, viņu meitai Valentīnai ar bērniem un mazbērniem. Šajās sienās vēl skanot abu senioru kāzu dienas mūzika.

Aloiza vecāki Preiļu pagasta Upeniekos saviem bērniem šūpuļus kāra sešas reizes: diviem puikām un četrām meitiņām. Visi viņi jau smilšu kalniņā, palicis tikai Aloizs. Šajā mājā 1939. gadā viņš nosvinēja kāzas ar kaimiņu ciema meiteni Teklu. Kad pagājušās nedēļas nogalē viņus dzīves jubilejās ieradās apsveikt pagasta padomes priekšsēdētāja Zinaīda Vilcāne un folkloras ansambļa dziedātājas, pieminēja arī jubilāru kāzu dienas muzikantu Pauniņu, atcerējās tos tālo gadu ciemiņus. Dziedātājas uzrāva pa

kādai senai dziesmai — tad arī sirmā vīra sejā atplauka smaidis, iemirdzējās Teklas acis...

Aloizs savu darba dzīvi sāka tēva amatnieka vadībā: skaldīja laukakmeņus un mūrēja lopu mītnu sienas apkaimes zemnieku saimniecībās. Tādas kūtis tolaik bija modē. Bet ne visi būvējās — bija jāiztiek no citiem gadījuma darbiem. Daudz maz pastāvīgu nodarbošanos atrada, kad arī Latgales laukos parādījās kuļmašīna «Imant», darbināma ar motorīnu «Deutsch» — Aloizs iekārtojās par tās dampjmeistaru. Līdz pat ziemeļpukškināja motors, dūca kuļtrumulis. Tas bija smags, bet arī jautrs darbs, kuļšanas talku laiks.

Aloizs nodienēja noteikto laiku pirmās Latvijas brīvvalsts armijā, pēc atvaļināšanas kā daudzi iestājās aizsargos. Vācu okupācijas laikā aizsargus iesaistīja policijas palīgdienestā — tas tomēr bija drošāk nekā doties uz fronti. Par to padomju okupācijas sākumā «vainu» vajadzēja izpirkt Vorkutas apgabalā. Atbrīvots un atgriezies tēva mājās, bija kolhoza brigadieris, kaltes meistars, arī dažādu citu darbu veicējs. Palicis tēva vietā, šo to pārtaisīja mājā, saimniecībā, pamatos saglabājot seno izskatu, lai būtu patvēruma arī senču gariem. Tekla gādāja par

trim bērniem. Kad vīru arestēja un izsūtīja, viņa palika ar četrus un trīs gadus vecajiem Valentīnu un Jāni jauna bērniņa gaidās. Kolhozā strādāja par slaucēju. Paaugās bērni un gāja ganīt lopus. Tā viņi gaidīja pārnākam vīru un tēvu. Valentīna arī pati pēc daudziem gadiem kļuva par slaucēju.

Tā dzīve aizritējusi Upeniekos. Starp vecvecībniekiem kādreiz lielajā sādžā, saglabājot savu latgaliešu mentalitāti, tūkumu, kultūru. Darbs norūdījis, Dievs dāvājis garu dzīvi. Kā jubilejas reizē sacīja apsveicēji, tā bijusi pilna rūgtu un saldu brīžu. Laikam vairāk to otro, jo izdevies pārvarēt visu, jau 61. gadu dzīvot abiem kopā un tagad redzēt ap sevi sakuplojušu krietnu jaunaudzi.

Preiļu rajona padomē

14. jūnijā notika Preiļu rajona padomes sēde.

Par pārbaudes rezultātiem pensionātā «Salenieki»

Rajona padomes locekļi izskatīja pašu nesen izveidotās darba grupas aktu par pārbaudes rezultātiem pensionātā «Salenieki». Tika nolemts apstiprināt darba grupas izvirzītos priekšlikumus pensionāta administratīvi saimnieciskās un so-

ciālās aprūpes darba uzlabošanā. Pensionāta direktorei Valentīnai Gribuškai rajona padomes locekļiem būs jāziņo par to, kā tiek izpildīti darba grupas priekšlikumi — ziņojumam jābūt gatavam šī gada 4. oktobrī. Līdz 2. oktobrim pensionāta direktorei jāiesniedz rajona padomē palīgsaimniecības ieņēmumu un izdevumu rakstiska analīze, kā arī palīgsaimniecības darbības izvērtējums par šī gada deviņiem mēnešiem.

Nolemts, ka oktobrī vienlaikus tiks izskatīts arī jautājums par nepieciešamību veikt izmaiņas Preiļu rajona padomes šī gada 12. janvāra sēdes lēmumā par V.Gribuškas amatalgu. Darba grupas izvirzīto priekšlikumu izpildes termiņu ievērošanu uzdots kontrolēt rajona padomes galvenajai speciālistei sociālajos jautājumos Jutai Fadejevai.

Turpinājums 2. lappusē.

Izziņas

■ Vairāku Līvānu fonda «Baltā māja» klubu dalībnieki devušies vasaras brīvdienās, «Novadniekam» pastāstīja fonda sabiedrisko attiecību menedžere Aina Pastare. Pašlaik vēl aktīvi darbojas dāmu klubiņš, pensionāru apvienība, invalīdu atbalsta grupa «Līdzās». 22. jūlijā Līvānos iecerēts rīkot invalīdu sporta svētkus, kam vēl jāsaņem finansējums.

■ Līvānu Profesionālās karjeras izvēles centra darbinieces šodien devušās uz Ērgļiem, kur Nodarbinātības valsts dienestā tiksies ar bezdarbniekiem un skolēniem, vadīs lekcijas un praktiskas nodarbības karjeras izvēles jautājumos. Patlaban lielu aktivitāti izrāda skolu beidzēji, meklējot sev piemērotākos izglītības variantus. Kā pastāstīja centra vadītāja Marija Stalidzāne, 12. klašu absolventu vidū vispieprasītākās specialitātes ir ekonomisti, pedagogi, juristi un psihologi, savukārt 9. klašu beidzējas izteikta interese par iespējām apgūt sekretāru, frizieru un pavāru specialitāti, bet puiši — metinātāja, automehāniķa, policista un programmētāja arodu.

G.Kraukle

■ Preiļu rajona padome nolēmusi izdarīt izmaiņas konkursa «Sakoptākais novads, sēta un māja Preiļu rajonā» vērtēšanas komisijas sastāvā. Komisijas darbu vadīs Preiļu rajona padomes galvenā speciāliste Irēna Šaitere. Komisijas locekļi būs Viļņu pilsētas domes priekšsēdētājs Juris Tučs, Rēzeknes pilsētas arhitekte Ineta Laure, Jēkabpils rajona būvvaldes vadītāja Inese Savina un Krāslavas pilsētas arhitekte Ineta Danovska.

■ Valsts investīciju programmas projekta «Pašvaldību vienotā informācijas sistēma» darba grupā no Preiļu rajona strādās rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītājs Pēteris Romanovs, tā nolēmusi padomes locekļi 14. jūnija sēdē.

■ Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs Arvids Soldāns devies kārtējā atvaļinājumā. Viņš atpūties līdz 12. jūlijam.

■ Rajona padomes sēdē atbalstīts Rožkalnu un Upmalas pagasta padomes pieņemtais lēmums par apvienošanu, Ministru kabinets tagad tiks lūgts pieņemt noteikumus par apvienotās pašvaldības izveidošanu.

■ Atbalstīts projekts «Priekšlikumi administratīvi teritoriālās reformas sagatavošanai Preiļu pilsētai, Aizkalnes, Preiļu, Pelēču, Šaunas, Sutru, Rudzātu un Rušonas pagastiem». Tiks sniegta visa nepieciešamā palīdzība Preiļu novada veidošanā. Realizējot projektu, tiks ņemti vērā pašvaldību izteiktie priekšlikumi.

■ Jēkabpils rajona pašvaldības uzņēmumam «Jēkabpils AP» piešķirta kompensācija 2506,53 latu apmērā par zaudējumiem Preiļu rajona nerentablajos autobusu maršrutos šī gada aprīlī.

■ Pamatojoties uz likumiem un noteikumiem, politiski represētās personas statuss piešķirts vēl diviem Preiļu rajona pilsoņiem: Grigorijam Kolosovam no Galēnu pagasta un Gitai Nadelai no Preiļiem.

L.Kirillova

Nacionālās ziņas

Vaira Viķe-Freiberga jau gadu Latvijas prezidente

Kopš nakts no 17. uz 18. jūniju, kad par labu Viķei-Freibergai izšķīrās 53 Saeimas deputāti, Latvijā strādā pirmā sievietē prezidentē postsociālistiskajās Austrumeiropas valstīs. Gada laikā prezidente lieliski prezentējusi Latviju ārzemēs, ir kļuvusi par simbolu morālei politikā, pratusi piešķirt citu statusu Valsts prezidenta amatam, daudz plašāku, nekā to paredz saules Satversmes rāmji. Arī sabiedrībā Viķes-Freibergas reitings ir nemainīgi augsts un noturīgs. Par godu gadadienai kopš ievēlēšanas amatā Valsts prezidente 7. Saeimas deputātiem svētdien rīkoja pieņemšanu Jūrmalas rezidences dārzā.

Zemes reformai desmit gadi

Zemes reformas desmit gadu laikā notīrinātas īpašumtiesības 40% lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Diemžēl daļa tirumu šo desmit gadu laikā aizauguši ar usnēm un krūmiem un pamestās lielferms izdemolētas.

Eksperts iesaka liegt pašvaldībām sadarbīties

Administratīvi teritoriālā reforma Latvijā līdz šim bijusi nesekmīga, tāpēc PHARE Publiskās pārvaldes reformas programmas vadība nākusi klajā ar paziņojumu, ka pēc iespējas drīzāk ir jāizslēdz iespēja pašvaldībām izvēlēties sadarbīties vai apvienoties, atstājot tām tikai apvienošanās iespējas. Pienācis arī laiks izstrādāt skaidrus vietējo pašvaldību apvienošanās kritērijus un stingri ievērot izstrādāto reformas ieviešanas grafiku, kas paredz apvienošanās beigšanu līdz 2005. gadam, piektdien konferencē «Vietējo pašvaldību nākotnes modelis Latvijā» sacīja Starptautiskās konsultāciju vienības vadītājs Holgers Pints.

Zemnieki gatavojas nemieriem

Ja valdība līdz 1. jūlijam nenoteiks graudu intervences cenu, kā arī neizpildīs vēl citas prasības, zemnieki no visiem Latvijas novadiem jau 2. un 3. jūlijā sāks nemieru akciju, informē Zemnieku savienības priekšsēdētājs Augusts Brigmanis.

Ziedojumi Igo veselībai

Kipsalas izstāžu hallē svētdien notika akcija «Turies, Igo!», kurā savāktie līdzekļi pilnībā tiks nodoti mūziķa Rodriga Fomina ārstēšanai. Dziedātāja veselības stāvoklis pamazām uzlabojas, taču pēc smagās autoavārijas būs nepieciešams vēl ilgs ārstēšanas process. Ārsti atzīst, ka gūtās traumas ir ļoti komplicētas, lauztajām ekstremitātēm ir uzlikta lūzumu fiksācija, tāpēc trīs mēnešus Igo būs gultas režīms, taču, kā noritēs ārstēšana, vēl grūti spriest, jo arī agrāk mūziķim ir bijušas traumas ar dažādām komplikācijām. Pašlaik Igo ir redzes problēmas, un nav zināms, vai viņš pilnībā to atgūs. Tāpat nav zināms, vai mūziķis spēs kādreiz atgriezties uz skatuves. Ārstēšana turpināsies tepat Latvijā, taču tai nepieciešami lieli līdzekļi — pirmajās dienās Igo ārstēšanai tika tērēti 120 latu katru dienu.

Ludzas invalīds ies uz Rīgu

Ligo svētku priekšvakarā, 21. jūnija rītā, no savas dzīvesvietas Ludzā ceļojumu uz Rīgu nolēmis sākt Vilhelms Ēriks Kravālis. Viņš pārvietojas ar kruķu palīdzību un Rīgu cer sasniegt, neizmantojot transporta līdzekļus. Pirms gada gangrēnas dēļ viņam amputēta kāja augšpusē cēlgala. Akcijas galvenais mērķis ir parādīt, ko spēj invalīds, un atgādināt sabiedrībai, ka tādi cilvēki Latvijā eksistē. Pilsētas dome divu gadu laikā viņam piešķirusi tikai piecus latus, pensija — 42 latu mēnesī. Naudas ne ratiņus, ne protēzes iegādei nav.

Noraīda leklīti ministrijas soda punktu sistēmu

Jaunveidojamo autovadītāju pārkāpumu uzskaites sistēmu turpinās izstrādāt Satiksmes ministrija, savukārt leklīti ministrijai, kuras piedāvātā koncepcija valsts sekretāru sanāksmē ceturtdien tika noraidīta, nāksies samierināties ar konsultanta lomu šajā darbā. Iecerētie soda punkti jau ilgu laiku liek savā starpā kašķēties Ceļu policijai un Ceļu satiksmes drošības direkcijai, jo nevar vienoties, kur turpmāk tiks fiksēti šoferu izdarītie pārkāpumi. To autovadītāji uzzinās nākamā gada vasarā, uz to laiku ministrijas plāno strīdu pabeigt.

Ziņas sagatavoja T.Elste

Pagastu sievietes iniciatīvu un cerību nezaudē

Lidija Kirillova

Uz kārtējo tikšanos 15. jūnijā Preiļu rajona padomē pulcējās pagastu sieviešu iniciatīvas grupu dalībnieces. Tikšanās sākumā viņas tika iepriecinātas ar nelielu koncertu. Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore aktivistēm no pašvaldībām pastāstīja par tikšanos ar Vācijas ģimenes, sieviešu un jaunatnes lietu ministri A.Nivoneri, ar kuras palīdzību tiek cerēts īstenot projektu «Jauni ceļi darbvietu radīšanā». Par Vācijas un Latvijas kopīgi organizēto konferenci «Sievietes uzņēmējas Latvijā» runāja sieviešu iniciatīvas grupu idejas autore ārste Aina Kravale, Elita Jermolajeva — par projektu rakstīšanas rezultātiem, bet Valija Vaivide no Līvānu novada Rožupes pagasta — par Latvijas lauku sieviešu klubu salidzījumu Bulduros.

Izmantojot izdevību, «Novadnieks» tikās ar sieviešu iniciatīvas grupu dalībniecēm no vairākām rajona pašvaldībām. Lūk, ko viņas pastāstīja.

Silvija Ziemele no Rožkalnu pagasta:

— Šoziem esam ļoti daudz ko iemācījušās. Pagastā paspējām sagatavot sešus projektus. Pati strādāju pie projekta «Intensīvo augļu dāru ierīkošana zemnieku saimniecībā». Dienzēl naudas trūkuma dēļ projekta īstenošana krietni aizkavējusies. Cerēju, ka pavasarī stādīšu arī ābeles un bumbieres, taču paspēju tikai ierīkot mātes augu lauku zemenēm.

Patiesībā, pārāk daudz bijām sasapņo-

jušas, ka viss ātri un vienkārši ies no rokas. Tagad skaidrs, ka projekts realizēsies triju vai četru gadu laikā. Bez tam manā saimniecībā auglīkopība būs tikai kā palīgozars. Taču svarīgākais ir tas, ka mēs visas satiekāmies, spējam dalīties idejās, kopā strādājam, salīdzinājam iegūto informāciju. Tā sapratām, ka uz vietas sēdēt nedrīkst. Arī Bulduros notikušajā sieviešu klubu salidzījumā nonācām pie kādas atziņas — esam liels spēks, varam darboties un mums tas jā dara. Vienīgi nebija neviena, kas mūs uzklausa — masu informācijas līdzekļi, valdības locekļi un partiju darboņi mūsu tikšanos neuzskatīja par pietiekami nozīmīgu, lai ierastos.

Elga Upeniece no Rožkalnu pagasta:

— Arī es esmu iesaistījusies sieviešu iniciatīvas grupas darbā. Līdzīgi Silvijai, ziemā ķeros pie projekta rakstīšanas par augļu dārziem. Tas, ko iemācījos, noteikti noderēs arī tad, kad Latgalē varēsim izmantot SAPARD līdzekļus. Vismaz būs priekšstats par to, kā gatavot projektus, lai tie tiktu atbalstīti.

Skaidrīte Grigale no Stabulnieku pagasta:

— Agrāk biju skolotāja, rakstīju projektus Sorosā fondam, no kura vēl nav saņēma atbilde. Tāpēc projektu rakstīšana man bija zināma lieta. Protams, rakstīt projektu par zemkopības lietām ir pavisam savāk nekā par izglītības jautājumiem.

Strādāju pie diviem projektiem: augļu dāru un zemeņu plantācijas ierīkošana un

lauku tūrisma mājas izveidošana. Īsti uz priekšu tikusi neesmu ne ar vienu. Pagaidām iekopts tikai pushektārs zemeņu. Arī šī pavasara salnas lika saprast, ka nebūs vienkārši. Taču ceru, ka ar laiku mēs iemācīsimies turēties pretī dabas untumiem un saglabāt ražu. Ir problēmas arī ar lauku tūrisma mājas ierīkošanu. Dzīvoju Stabulnieku pagasta Cepernieku sādžā. Visiem saprotams, ka tūristus vairāk vilk pie ūdeņiem, taču pie mums ezeru nav. Tomēr domāju, ka ogošana, sēņošana un dzīvošana meža ielokā ir gana jauka.

Anitra Sondore no Aizkalnes pagasta:

— Pagasta sieviešu iniciatīvas grupa pavisam sagatavoja piecus projektus, no kuriem divi bija kopprojekti un tapa sadarbībā ar Aizkalnes pamatskolu un baznīcu. Pirmkārt, plānojam ierīkot skolā labiekārtotas tualetes. Otrkārt, esam iecerējušas atdzīvināt baznīcas neizmantošās mūra mājas, saglabāt, kas glābjams. Sākumā atbalsta gan nebija, taču vēlāk pārliecinājām, ka ideja ir laba. Aizkalne ir brīnišķīga vieta tūristiem, būs arī mītne, kur pārnakšņot svētceļniekiem. Daļu mājas domājam izmantot sociāliem mērķiem. Patīkami, ka tagad mūsu ideju atbalsta ne tikai pagasta padome, bet arī katoļu draudze.

Esmu pārliecināta, ka rajona sievietes iegūtās zināšanas tiks lietā. Tiesa, rožainie mērķi nav tik ātri un viegli sasniedzami, bet mēs noteikti meklēsim citus fondus un citas iespējas finansējumam. Plinti krūmos nemētīsim.

Preiļu rajona padomē

Sākums 1. lappusē.

Par Valsts kases aizdevumu

Izskatot autoceļu un ielu fonda konsultatīvās padomes sēdes protokolu par līdzekļu nepietiekamību pašvaldību ceļu periodiskās uzturēšanas darbu apmaksai un Preiļu pilsētas ceļu melno segumu remontdarbu apmaksai, kā rezultātā izveidojušies lieli parādi kreditoriem, rajona padome nolēma ņemt aizdevumu kredītparādu segšanai Valsts kasē 148 tūkstošu latu apmērā uz diviem gadiem ar maksimālo procentu likmi 7 procenti gadā.

Nolēmts, ka kredītaistības segs no rajona padomes ceļu un ielu fonda līdzekļiem. Atmaksu veiks no to pašvaldību līdzekļiem, kurās tiks veikti celtniecības un ceļu periodiskās uzturēšanas darbi.

Par interešu izglītību

Pamatojoties uz Izglītības un zinātnes ministrijas un Latvijas Pašvaldību savienības 2000. gada 13. aprīļa vienošanos par valsts budžeta mērķdotāciju bērnu un jauniešu interešu izglītības programmām pedagogu darba samaksai un sociālās apdrošināšanas obligātajam iemaksām sadales kārtību no 2000. gada septembra līdz decembrim un iepazīstoties ar rajona interešu izglītības programmas izvērtēšanas un mērķdotāciju sadales komisijas sagatavotajiem priekšlikumiem, rajona padome nolēma noteikt mērķdotācijas apmēru rajonā no 2000. gada septembra līdz decembrim īstenojamajam interešu izglītības programmām 7398,86 latu apmērā.

Nolēmts interešu izglītības iestāžu programmu finansēšanai novirzīt 92 procentus no mērķdotācijas līdzekļiem, vispārīgītojošo izglītības iestāžu interešu izglītības programmu īstenošanai nozīrēt 8 procentus no paredzētā finansējuma, bet interešu izglītības organizatoriski metodiskā darba nodrošināšanai (6653 skolēniem) apmaksāt no mērķdotācijas 4 direktoru un 6 metodiķu likmes.

Padome nolēma atbalstīt interešu izglītības iestāžu programmas 922,73 stundu apmērā. Preiļu rajona bērnu un jauniešu centram tiks atbalstītas 196,35 stundas, Līvānu bērnu un jauniešu centram 153,51

stunda, Preiļu rajona tehniskās jaunrades centram 135 stundas un sporta klubam «Cerība» 437,87 stundas.

Atbalstītas arī vispārīgītojošo skolu interešu izglītības programmas par 74,77 stundām: kultūrizglītībai 62,77 stundas, tehniskajai jaunradei 10 stundas, videi 2 stundas, bet sportam finansējums paredzēts no sporta kluba «Cerība» interešu izglītības programmu līdzekļiem. Vēl rajona padome nolēma lūgt vietējās pašvaldības iespēju robežās finansiāli atbalstīt tās programmas, kuru realizācijai ir nepieciešams finansējums, kā arī atbrīvot interešu izglītības programmu vadītājus no telpu īres un komunālo pakalpojumu maksājumiem.

Apstiprināta revīzijas komisija

Padomes locekļi izskatīja revīzijas komisijas priekšsēdētāja Jāņa Geduševa iesniegumu par komisijas sastāva apstiprināšanu. Nolēmts, ka turpmāk revīzijas komisijas priekšsēdētājs tāpat kā iepriekš būs Jānis Geduševs, bet komisijas locekļi — Staņislava Jurkjāne, Anatolijs Sabanšis, Ēvalds Ancāns un Anatolijs Vaivodis.

Iecelti pilnvarnieki

Rajona padome atbalstīja īpaši atbalstāmā reģiona vietējā attīstības fonda «Daugava» izveidošanu un nolēma piedalīties bezpeļņas organizācijas pašvaldību sadarbības ar ierobežotu atbildību (PSIA) kā reģiona fonda pārvaldītājas izveidošanā un kļūt par PSIA kapitāla daļu turētāju.

Par pilnvarniekiem PSIA tika ieceltas rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore un Preiļu rajona padomes attīstības un plānošanas nodaļas galvenā speciāliste Irēna Šaitere.

Par termiņa pagarināšanu

Pamatojoties uz LR MK 1997. gada 15. novembra rīkojumu nr. 570, Preiļu rajonam tika piešķirts īpaši atbalstāmā reģiona statuss, kas ir spēkā līdz šī gada 15. novembrim. Sakarā ar to, ka LR MK noteikumi «Par kārtību, kādā pieprasāms, piešķirams un izmaksājams finansējums no Reģionālā fonda un kontrolējams piešķirtā finansējuma izlietojums» pieņemti

1998. gada 16. jūnijā, Ekonomikas ministrijas instrukcija «Par projektu pieteikumu izskatīšanas un vērtēšanas kārtību līdzekļu saņemšanai no Reģionālā fonda» pieņemta 1998. gada 6. jūlijā, bet VSIA «Reģionu attīstība» reģistrēta LR Uzņēmumu reģistrā 1998. gada 23. aprīlī, reāli īpaši atbalstāmā reģiona statusa priekšrocības varēja sākt izmantot tikai 1998. gada otrajā pusē.

Pamatojoties uz šiem faktiem, Preiļu rajona padome nolēma lūgt Latvijas Republikas Ministru kabinetu, Ekonomikas ministriju un Reģionālās attīstības padomi pagarināt īpaši atbalstāmā reģiona statusu Preiļu rajonam līdz 2001. gada 15. novembrim.

Par trakumsērgas profilaksi un likvidāciju

Sakarā ar to, ka ir konstatēta caunas slimšana ar trakumsērgu, noteikts, ka skartais punkts ir Līvānu novada Rožupes pagasta «Vilmeniešu» teritorija. Nelabvēlīgā zona ir Līvānu novada Rožupes pagasta teritorija, Upmalas pagasta, Rudzātu pagasta, Sutru pagasta un Jersikas pagasta teritorija.

Suņa saslimšana ar trakumsērgu konstatēta Upmalas pagasta «Svalbišķos». Nelabvēlīgā zona noteikta Upmalas, Rožkalnu pagasts, Līvānu novada Rožupes pagasta teritorijā, kā arī Vārkavas un Sutru pagasti.

Par Līvānu polikliniku

Preiļu rajona padome pieņēma lēmumu pārņemt rajona pašvaldības bilancē pašvaldības uzņēmuma «Līvānu poliklinika» pamatlīdzekļus, kuru atlikusi bilances vērtība ir lielāka par 0,00 latiem, slēgt patapinājuma līgumu ar uzņēmuma direktori I.Pastari-Meikališu par pamatlīdzekļu izmantošanu veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai iedzīvotājiem.

Rajona padomes veselības aprūpes komisijai un padomes sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejai uzdots sagatavot jautājumu par pašvaldības uzņēmuma «Līvānu poliklinika» darbības izskatīšanu nākamajā rajona padomes sēdē. Sagatavoja L.Kirillova

Olga spēlēs Eiropas čempionāta finālturnīrā Aicina «Sējējs — 2000»

Lidija Kirillova

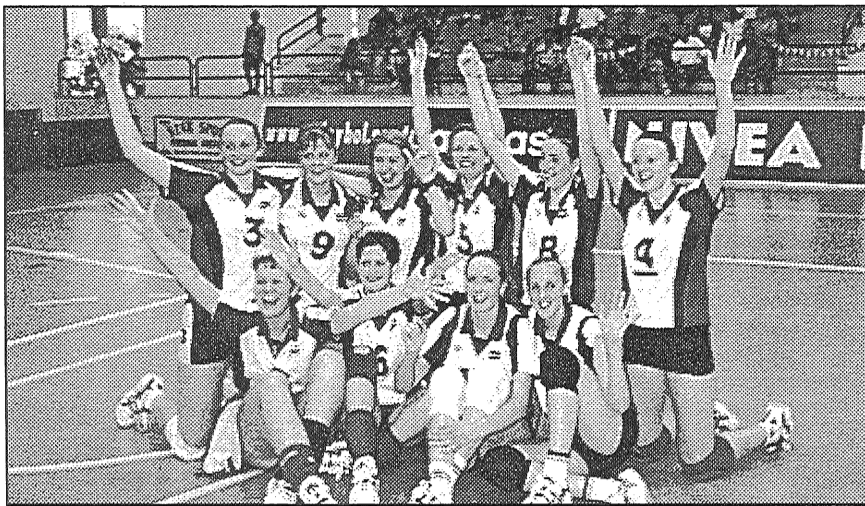
No 24. līdz 28. maijam Turcijas pilsētā Marmarisā risinās Eiropas junioru čempionāta kvalifikācijas turnīrs. Ar labiem panākumiem tajā startēja arī Latvijas volejbolistes, tajā skaitā preilietes **Olga Točko** (Daugavpils «Ķīmiķis») un **Vita Školina** (Murjāņu sporta ģimnāzija). Ar trim uzvarām un vienu zaudējumu Latvijas meitenes izcīnīja tiesības spēlēt Eiropas čempionāta finālturnīrā, kas no 5. līdz 13. augustam notiks Šveicē.

Nometņu un starptautisku turnīru priekšvakarā Olga uz īsu atpūtas brīdi bija atbraukusi mājās. Viņa iegriezās arī «Novadnieka» redakcijā un pastāstīja par kvalifikācijas turnīra spēlēm, kā arī par gatavošanos finālspēlēm.

— Latvijas junioru valstsvienību sacensībām gatavoja treneris Valērijs Moisejevs un trenera palīgs Andrejs Kolans. Bijām nopietni trenējušās, jo zinājām, ka vajadzēs spēlēt ar Anglijas, Somijas, Dienvidslāvijas, Slovākijas un Turcijas izlasēm. Paveicās tajā ziņā, ka Marmarisā ieradāmie vairākas dienas iepriekš, lai varētu aklimatizēties, iemēģināt spēles laukumu.

Pirmā spēle bija ar Dienvidslāviju. Iespaidīga komanda, ļoti garas spēlētājas. Taču mēs viņas nezinājām, tāpat kā viņas mūs, tas deva iespēju uzvarēt. Dienvidslāviertes jutās pārsteigtas, kas par spēcīgu komandu Latvijai, kaut pašu valsti nemaz lāgā kartē nevarot atrast. Toties ar Somijas komandu jau bijām pazīstamas, bijām gatavas nopietnai un smagai spēlei. Uzvarējām ar 3:1, bet tajā reizē vēl nezinājām, ka šis viens zaudētais sets mums varēja maksāt ceļazīmi uz finālturnīru.

Visspringtākā spēle mūsu komandai bija ar turcietēm. Var teikt, ka viņas ir galvastiesu augstāk par pārējām. Tribīnes

● Latvijas volejbola nākotne — junioru komanda, kuras kodolu sastāda Daugavpils volejbola skolas, «Stalkera», «Ķīmiķa», Rīgas volejbola skolas un Murjāņu spēlētājas. Attēlā (no kreisās) pirmajā rindā otrā Vita Školina, otrajā rindā pirmā — Olga Točko. (Foto no Olgas Točko personīgā albuma)

bija pārpildītas ar līdzjutējiem, troksnis bija liels un mūsu sasprindzinājums arī. Zaudējām, jo līdz šim nebijām saskārušās ar tādu sparū. Vēlāk vērojām, kā Turcijas spēlēja ar Dienvidslāviju. Ja dienvidslāviertes būtu uzvarējušas, nāktos skaitīt punktus, vinnētos, zaudētos setus. Tad, iespējams, mēs uz finālturnīru netiktu.

Šveicē finālā spēlēs 12 komandas. Mūsu apakšgrupā būs Spānijas, Itālijas, Čehijas, Vācijas un Ungārijas izlases. Ar Vācijas un Čehijas komandām jau esam pazīstamas, viņas spēlē līdzīgā līmenī. Labas komandas ir arī Ungārijai un Itālijai. Tāpēc prognozēt rezultātus ir grūti. Protams, mēs pašas un arī treneri ceram, ka izdosies iekļūt sešniekā vai piecniekā. Starp citu, dodoties uz Turciju, par mūsu panākumiem bija pārliecināta Latvijas volejbola federācija. Tika sagādāti ļoti labi formas tērpi, apavi, ekipējums, tika

apmaksāti ceļa un uzturēšanās izdevumi. Bijām ļoti priecīgas par to, ka pēc spēlēm varējām izbaudīt kūrortu labumus, doties ar jahtu ekskursijā pa jūru, noskatīties vēderdejas.

Jau tuvākajā laikā sāksim gatavošanos finālam. Pēc Jāņiem paredzētas trīs treniņnometnes un divi starptautiski turnīri — Baltkrievijā un Polijā. Taču arī tagad nav nekāds brīvlaiks, trenējamies sportiskās formas uzturēšanai. Šogad beidzu Daugavpils 4. vidusskolu, mācības nebija viegli apvienot ar intensīvajiem treniņiem un sacensībām, taču skolotāji bija ļoti saprotoši. Arī turpmāko dzīvi gribu saistīt ar sportu, studēšu Daugavpils Pedagoģiskajā universitātē. Mans sapnis ir spēlēt nacionālajā izlasē un aizstāvēt Latvijas godu. Neslēpšu, ka vēlāk, kad būšu ieguvusi pieredzi, gribētu izmēģināt laimi arī kādā ārzemju klubā.

Sējumi trekni kā kāposti

Antons Rancāns
Autora foto

Rajona lauksaimniecības konsultāciju biroja (LKB) kārtējais seminārs laukopībā notika pie Aizkalnes pagasta zemniekiem **Zinaīdas un Aivara Anspokiem «Ozolu mājās»**. Stāstot par savu pieredzi šī gada vasarāju ražas veidošanā, Preiļu pagasta «Zaļumu» zemnieks Arvīds Veigulis teica, ka arī salnu kstie miežu 'Linga' sējumi atguvušies un izskatoties trekni kā kāposti. Šo tēlaino salīdzinājumu gribas attiecināt uz Z. Anspokas demonstrējumu (tēma — dažādu priekšaugu un mēslojuma ietekme uz ziemas kviešu 'Mironovskaja-808' ražu) lauku: trekni, zaļi un spēcīgi stiebrī, ziedēt sākušas vārpas. Piecus hektārus lielais lauks ļoti dažāds pēc augsnes sastāva — piekalnē smilšaine, lejā — kūdraine. Dažāds arī zelmēns, tomēr pārsvarā gaidāma laba raža. Saimniece pastāstīja, ka iesēts septembra vidū, līdz ziemošanai labi sazaļojis, bet cietis no sniega pelējuma, dažādām slimībām, arī pavasara salā. Tomēr labi koptie augi atguvušies.

Semināru vadīja LKB speciāliste Zenta Dūda, ar zemniekiem runāja Skrīveru zinātnes centra agroķīmijas nodaļas vadītājs, lauksaimniecības doktors Jānis Vigovskis un viņa kolēģis, augkopības nodaļas asistents Aivars Pogulis. Viņi ar

● Lauku dienas dalībnieki — zemnieki un zinātnieki — klausās Zinaīdas Anspokas (centrā) stāstījumu par veikumu izmēģinājumā.

konkrētiem piemēriem ilustrēja dažādu agrotehnisko paņēmieni, ķīmisko preparātu pielietošanas, sēklu kodināšanas un augkopības jaunāko atziņu un iespēju pielietojuma efektivitāti. Ja zemnieks ko piemirst, neievēro vai pažēlo līdzekļus, strādāts veltīgi. Pierādījumam noderēja ceļa otrajā pusē iesētie mieži, reti un nodzeltējuši ceri ar miltrasas pēdām, no kuriem nekas labs nav gaidāms.

Zinaīdas un Aivara saimniecība ir viena no trim lauku demonstrējumu veicē-

jām šovasar mūsu rajonā. Ar rapša audzēšanas pētījumiem un tā popularizēšanu Latgales zemnieku vidū nodarbojas Regīna Čaunāne Galēnu pagasta zemnieku saimniecībā «Liepas». Līdzīgs apmeklējums te ielānots 18. jūlijā. Demonstrējumos piedalās Silvijas Pastares «Meldri» Saunas pagastā, viņas demonstrējuma tēma — sīpolu šķirņu salīdzināšana, strādājot ar bioloģiskās lauksaimniecības metodēm. Seminārnodarbības viņas mājās iecerētas 8. augustā.

Ginta Kraukle

Konkursu «Sējējs» jau vairākus gadus rīko Zemkopības ministrija (ZM) sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju (VARAM). Tā mērķis — noteikt labāko ieguldījumu Latvijas lauku attīstībā, saistot to ar gatavību realizēt Eiropas Savienības pirmiestāšanās fondu iespējas. Konkurss notiks vairākās grupās: lauksaimnieciskā ražošana, lauksaimnieku kooperācija, zinātne lauksaimniecībai, lauku teritoriju attīstība, videi draudzīgā saimniekošana. Daugavpils reģionālās vides pārvaldes Preiļu daļas vadītāja **Solveiga Mazjāne** informēja par iespējām piedalīties divās pēdējās no pieminētajām kārtām.

Grupā «Lauku teritoriju attīstība» var startēt pagasti un pilsētas ar lauku teritoriju, kurai izstrādāts teritoriālais attīstības plāns vai programma, kā arī sekmīgi tiek risināti uzņēmējdarbības, sociālie, kooperācijas jautājumi, ir sakopta apkārtnē vide. Savukārt grupā «Videi draudzīgā saimniekošana» aicinātas piedalīties lauku saimniecības, kuru darbība pamatojas uz videi draudzīgu lauksaimniecības metožu (organiskā, bioloģiskā, biodinamiskā, kuras neparedz sintētisko minerālmēsli un pesticīdu lietošanu) un paņēmieni (kūtsmēsli, minerālmēsli, pesticīdu lietošana atbilstoši vides aizsardzības prasībām) izmantošanu.

Dalībniekus konkursam izvirza lauku atbalsta dienesti, reģionālās lauksaimniecības un vides pārvaldes. Pieteikt nedrīkst iepriekšējo 3 gadu (pēc kārtas) laureātus un iepriekšējo divu gadu dalībniekus. Daugavpils reģionālās vides pārvalde laikā līdz 3. jūlijam organizēs konkursu reģiona rajonos (Daugavpils, Preiļi, Krāslava, Jēkabpils) un līdz 7. jūlijam rezultāts tiks iesniegts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā. Pirmā konkursa kārtā notiek reģionālās vides pārvaldes mērogā, otrā kārtā — valsts mērogā, kad tiek noteikti konkursa «Sējējs — 2000» laureāti. Otrajai kārtai katra reģionālā vides pārvalde izvirza tikai vienu pretendentu.

Konkursa «Sējējs — 2000» laureātus apstiprina rīcības komitejas sēdē. Apbalvošana notiks 2000. gada decembrī. Laureāti tiks apbalvoti ar «Sējēja» medaļu, diplomu un sibsīdiju līdz 1000 latiem. S. Mazjāne informēja arī par prasībām konkursa dalībniekiem. Piemēram grupā «Videi draudzīgā saimniekošana» galvenie kritēriji ir saimniecības sakoptība, iekļaušanās apkārtnes vidē un ainavā, videi draudzīgas saimniekošanas rezultāti, videi draudzīgu lauksaimniecības paņēmieni ieviešana un popularizēšana. Konkursa komisijas priekšsēdētājs ir vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Vladimirs Makarovs, viņa vietnieks — zemkopības ministrs Atis Slakteris.

Krustziežu spīdulis

Mūsu apstākļos par bīstamiem kaitēkļiem rapša sējumos uzskatāmi spradžī un krustziežu spīduli.

Ļoti bīstama ir krustziežu spīduļa klātbūtne rapša sējumos ziedpumpuru veidošanās stadijā. Tie bojā rapša ziedpumpurus un ziedus visā ziedēšanas laikā, ievērojami samazina vai pilnīgi iznīcina ražu. Ja ziedpumpuru parādīšanās sākumā vidēji uz viena auga atrodami 1-3 spīduli, ir jau bīstama invāzija, jālieto kāds no insekticīdiem sējumu aizsardzībai. Vai vēlāk, pirms rapša ziedēšanas ir vidēji atrodami 3-5 spīduli, nekavējoties jāveic ķīmiskā apstrāde, jo tie ir kritiskie apstrādes sliekšņi. Spīduļa ierobežošanai lieto Deci vai Fastaku.

SEKOJĒT KAITĒKLA IZPLATĪBAI, NENOKAVĒJIET SĒJUMU APSTRĀDI!

Anīta Trūpa,
Valsts AAD Viļānu DPP agronome

Izsmidzināsim boru

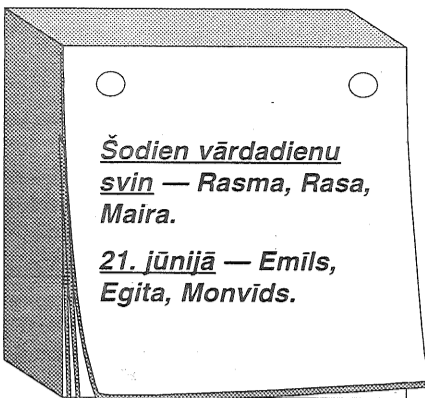
Bietēm serdes un sauso puvi izsauc bora trūkums augsnē. Šīs puves vairāk parādās laukos, kur bietes sētas atkārtoti, un parasti izplatās vasaras otrajā pusē, sevišķi sārmainās, ar kalciju bagātās augsnēs, ja augsnē nepietiekams bora daudzums (mazāk par 0,5 mg/kg augsnes), vai arī, ja augi to nevar no augsnes uzņemt karstā un

sausā laikā dēļ, kas bija novērots iepriekšējā vasarā. Atsevišķās vietās vairāk par pusi no gada bietišu ražas bojāja serdes un sausa puve, lai šī aina neatkārtotos, ir jālieto bora smidzinājums, ja lauka mēslošanai netika izmantoti boru saturoši minerālmēsli. Šim smidzinājumam var izmantot borskābi vai boraku, vēlams pievienot klāt kai-

tēkļu ierobežošanai kādu no insekticīdiem.

Bora trūkuma pazīmes labi redzamas, ja pēc ilgstoša sausuma sāk līt. Biešu serdes un sausa puve ievērojami samazina ražu, sakņu un lapu kvalitāti, apgrūtina ražas vākšanu un bietes slukti glabājas.

Anīta Trūpa,
Valsts AAD Viļānu DPP agronome

Šodien vārdadienu svin — Rasma, Rasa, Maira.

21. jūnijā — Emīls, Egīta, Monvīds.

«Novadnieks» un pagastu padomes sirsnīgi sveic šīs nedēļas jubilārus

65 gados Iju Osipovu 20. jūnijā, 85 gados Aloizu Stupānu 21. jūnijā **AGLONAS PAGASTĀ;**

94 gados Helēnu Utināni 24. jūnijā **AIZKALNES PAGASTĀ;**

50 gados Pēteri Tretjakovu 25. jūnijā **GALĒNU PAGASTĀ;**

55 gados Vladimīru Kondratjevu 24. jūnijā, 65 gados Moniku Aiduku 25. jūnijā, 82 gados Annu Zaici 24. jūnijā **JERSIKAS PAGASTĀ;**

90 gados Teklu Upenieci 19. jūnijā **PREIĻU PAGASTĀ;**

50 gados Jūliju Babrovu 19. jūnijā, 65 gados Jāni Ludānu 21. jūnijā, 70 gados Fedotu Akentjevu 20. jūnijā **RIEBIŅU PAGASTĀ;**

60 gados Konstantīnu Kiriļovu 20. jūnijā un Pēteri Lazdānu 25. jūnijā **ROŽKALŅU PAGASTĀ;**

50 gados Leonu Simanoviču 19. jūnijā, 65 gados Vilhelmu Švirksu 24. jūnijā **LIVĀNU NOVADA ROŽUPES PAGASTĀ;**

50 gados Jāni Griboniku 21. jūnijā un Anzelmū Bobuli 25. jūnijā, 75 gados Jadvigu Lazovsku 25. jūnijā **RUDZĀTU PAGASTĀ;**

65 gados Annu Grozu 19. jūnijā, 70 gados Venerandu Vjaksi 25. jūnijā, 75 gados Aleksandru Skuteli 21. jūnijā **SAUNAS PAGASTĀ;**

60 gados Eleonoru Vēveri 19. jūnijā, 65 gados Jāni Balcāru-Kalniņu 19. jūnijā un Venerandu Trokšu 22. jūnijā **STABULNIEKU PAGASTĀ;**

60 gados Konstantīnu Rusiņu 19. jūnijā **SUTRU PAGASTĀ;**

65 gados Zinaīdu Radionovu 21. jūnijā, 75 gados Annu Gruguli Donāta meitu 21. jūnijā, 90 gados Annu Zvirbuli 24. jūnijā, 96 gados Alvinu Māsāni 25. jūnijā **LIVĀNU NOVADA TURKŪ PAGASTĀ;**

60 gados Mariju Šņepsti 20. jūnijā, 65 gados Jāni Prikuli 20. jūnijā, 87 gados Antoņinu Spūli 20. jūnijā **UPMALAS PAGASTĀ;**

55 gados Zentu Nikiforovu 23. jūnijā **VĀRKAVAS PAGASTĀ.**

Sludinājumi	Reklāma	Līdzjūtība
<p>Nopērkot Kandavā ražotu radio ar FM diapazonu — nebūs nekādu uztveršanas problēmu!!! Tiksimies: *21. jūnijā no plkst. 11.00 līdz 12.00 Livānu kultūras namā, *no 13.00 līdz 15.00 Preiļos rajona padomes zālē, Raiņa bulvārī 19, *no 16.00 līdz 17.00 Aglonas pagasta padomē. «KandRadio» vārdā menedžeris P.Lakstīgala</p>	<p>Šī gada 10. jūlijā plkst. 11.00 valsts akciju sabiedrība «Latvijas valsts meži» Ziemeļlatgales mežsaimniecība Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā 173 rīko CIRSMU IZSOLI. Tiek piedāvātas cirsmas Balvu, Ludzas, Madonas un Rēzeknes virsmežniecībās ar augšupejošu un lejupejošu soli. Dalības maksa, piesakoties tikai uz starpcirti, Ls 10, uz galveno cirti un starpcirti Ls 15. Nodrošinājums 10% no cirsmas sākumcenas. Iepazīšanās ar cirmām, sākot no šī gada 26. jūnija. Telefons uzziņām: 4607161, mob. tel. 9157897, http://www.lvm.lv.</p>	<p style="text-align: center;">Pardod</p> <p>traktoru MTZ-80, 1981. g. Tālr. 58683; kombainu «Jeņisej 1200-N», kartupeļu racēju (Polija). Tālr. 78340; māju Prikuloš. Tālr. 58550; govi. Tālr. 32242; zemeses. Tālr. 21444.</p> <p style="text-align: center;">Dažādi</p> <p>Lauksaimniecības darbs ārzemēs! Mob. tel. 9555858.</p> <p style="text-align: center;">Lielveikalā «Degas» Preiļos universālveikalā (2. stāvā) visiem apģērbiem LĪGO SVĒTKU ATLAIDES — 30%!</p> <p style="text-align: center;">Iepērkam mājlopus gaļai. Samaksa uz vietas. Tālr. 24147, 21956.</p> <p style="text-align: center;"> Ir tumsa nodzēsusi silto liesmu, Ir grūti aptvert to, cik zudums liels. Sērojam līdzī piederīgajiem, Jāzepu ROMANOVSKI smiltājā aizvadot. SIA «Resurs» kolektīvs</p>
<p>23. jūnijā pārdos brūnas dējējvistas, melnus un raibus diennakti vecus cāļus; broileru cāļus un cāļu barību, kā arī zoslēnus un pilēnus. Ārdavā 7.50, Aglonā 8.00, Jaunaglonā 8.20, Aglonas st. 8.30, Baškos pie autobusu pieturas 8.40, Kastīrē 8.50, Preiļos 9.00, Riebiņos 10.00, Stabulniekos 10.20, Galēnos 10.30, Sījukalnā 10.40, Polkoronā 11.10, Pieniņos 11.30, Smelteros 11.50, L. Anspokos 12.00, Prikuloš 12.10, Rudzātos 12.30, Turkos 13.00, Lūzeniekos 12.40, Livānos tirgū 13.10, Rožupē pie pasta 13.40, Vanagos 14.00, Upmalā 14.20, Rimicānos 14.30, L. Klaparos 14.45, Piliškās 15.00, Pelēcos 15.10, Nidermuižā 15.20.</p>	<p>22. jūnijā pārdos šķirotus diennakti vecus cāļus, brūnus jaunputnus (1-4 mēn.), brūnas un baltas dējējvistas, gaiļus, zoslēnus, pilēnus, cāļu barību. Nidermuižā 10.00, Pelēcos 10.10, Faudaukā 10.20, Stolderos 10.25, Preiļos 10.35, Anspokos 11.25, Aizkalnē 11.40, Baškos 12.00, Aglonas st. 12.10, Aglonā 12.25, Jaunaglonā 12.40, Kategrādē 12.55, Kastīrē 13.05, Gailišos 13.20, Riebiņos 13.40, Silajānos 13.55, Rozalīnā 14.10, Borisovkā 14.25, Makarovkā 14.35, Lomos 14.45, Maltas Trūpos 14.55, Sījukalnā 15.15, Galēnos 15.30, Stabulniekos 15.45, Polkoronā 15.55, Smelteros 16.10, L. Anspokos 16.20, Prikuloš 16.30, L. Pūpajos 16.40. Tālr. 21270, 21547 vakaros.</p>	<p style="text-align: center;">Iepērk jaunlopus, liellopus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 55658.</p>

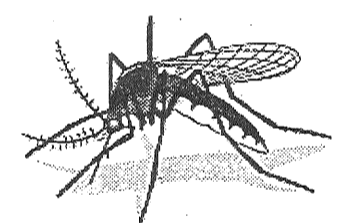
Ods! Briesmīgs, asinskārs un tik sīks

Ja gatavojamies Jāņu nakti pavadīt pie ugunsкура kādā upes ielokā, no odu asinskārajiem uzbrukumiem neizdosies izvairīties. Ods ir mazs, apnicīgs kukainis, kura dzēliens nonāvēt, protams, nespēj, bet krietni sabojāt svētku priekus var gan. Dzēlējodi sver tikai aptuveni 4 mg, bet 30 sekunžu laikā spēj izsūkt no cilvēka pat 20 mg asiņu.

Lai gan visus šos dzēlīgos briesmoniņš saucam par odiem, speciālisti uzsver, ka ir vēl arī citi kodēji. Sikākie kniži, kuri ir tikai 3 mm gari, izlido dienā, bet vēl sikākās miģeles, kuru 1 mm garie ķermenīši naktīs praktiski nav pat saskatāmi, dzeļ daudz sāpīgāk par jebkuru no mūsu nistajiem odiem.

Asinskārs ir tikai odu mātītes, kam nepieciešams pilnvērtīgs uzturs pēcnācēju radīšanai. Odu tēviņi ir daudz miermīlīgāki un pārtiek tikai no augu nektāra, kas nepieciešams to lidspēju nodrošināšanai.

Apnicīgā odu sīkšana nav nekas cits kā odu mātītes kaislīgais milas aicinājums. Šos signālus mātītes rada, berzējot vienu

spārnu pret otru. Odu tēviņu antenām ir īpaši reģētiši šo signālu uztveršanai. Bez milētāja odu mātītei jāatrod vēl arī kāds upuris, kur kārtīgi pamieloties. Ja mātītei izdodas kārtīgi pasūkt asinis, tā pēc divu dienu briedināšanas var izdēt no 100 līdz pat 500 olām, bet, ja viņai jāapmierinās tikai ar nektāru vai pat tikai kāpura stadijā uzkrātajām barības vielām, tā spēj izdēt tikai dažas oliņas. Ja odu mātīte nezīmo, tās mūža ilgums svārstās no divām nedēļām karstā laikā līdz mēnesim vēsākā. Odu tēviņu mūžs ir uz pusi īsāks.

Ir aprēķināts, ka Ziemeļu rajonos, kur odu ir īpaši daudz un tie ir nozīmīgi augu apputeksnētāji, kailam cilvēkam ik minūti iedzeltu aptuveni 9000 odu un stundas laikā tie izsūktu pusi no cilvēka

asinīm. Latvijas odi ne tuvu nav tik agresīvi. Lai gan no sastapšanās ar šo visasinskārāko Latvijas faunas pārstāvi nespēs izvairīties neviens Jāņu nakts līgotājs, tomēr īpaši baidīties nevajadzētu. Ja vien nav patoloģiskas alerģijas pret kukaiņu kodumiem, odu dzēliens uzskatāms pat par veselību veicinošu profilaktisku pasākumu.

Odu sūkūti veido adatveida augšzokļi, apakšzokļi un virslūpa, kas kā futlāri ieritināti odu apakšlūpā. Caur šo sūkūti odi asinis ievada nelielu devu savu siekaku, kuru proteīni — antikoagulanti — tad arī rada tik pazīstamo niezi un uzpampumu. Ievadītās svešās olbaltumvielas fermenti mobilizē cilvēka organisma imūnsistēmu. Kā iesaka LU Zooloģijas katedras docents V. Spuņģis, ja vien varat izturēt, ļaujiet odiem sevi sadzelt, un, lai vēl vairāk nostiprinātu organisma aizsargspējas, atrodiēt kādu nātru puduri, kurā pastaigāties. Nelielās vasaras neērības ar uzviju atmaksāsies nākamajā ziemā, kad odu un nātru radītā dabiskā aizsarg sistēma nelaidīs jums klāt gripu.

Tuvojas beigām pirmais 2000. gada pusgads.

Lielāko rajona laikrakstu «NOVADNIEKS»

jūlijam un pārējiem mēnešiem var pasūtīt visās pasta nodaļās un pie lauku pastniekiem līdz Jāņiem.

Pasūtiet «Novadnieku» un piedalieties balvu izlozē!